

Сарајево, 11.07.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 04.07.2022. – 08.07.2022.**

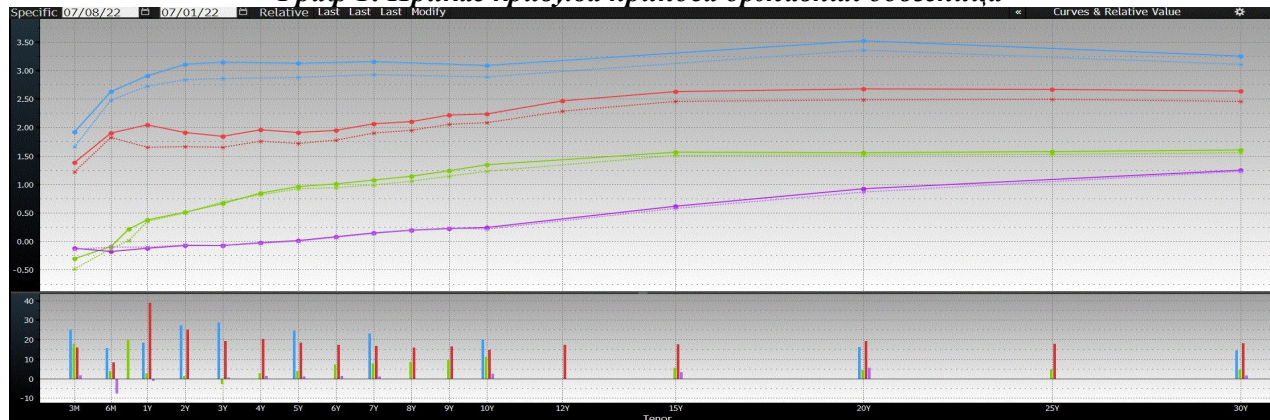
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан						
	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22				
2 године	0,52	-	0,53	↗	2,83	-	3,10	↗	1,68	-	1,93	↗	-0,06	-	-0,07	↘
5 година	0,93	-	0,97	↗	2,88	-	3,12	↗	1,73	-	1,91	↗	0,01	-	0,02	↗
10 год	1,23	-	1,35	↗	2,88	-	3,08	↗	2,09	-	2,23	↗	0,23	-	0,24	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси			
	1.7.22	-	8.7.22	
3 мјесеца	-0,442	-	-0,266	↗
6 мјесеци	-0,130	-	-0,092	↗
1 година	0,384	-	0,408	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 08.07.2022. године (пуне линије) и 01.07.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Током протекле седмице приноси обвезница еврозоне су биљежили веома волатилна дневна кретања. Почетком седмице је дошло до оштре корекције приноса навише, али су у наредна два дана поново забиљежили смањење. У четвртак приноси су повећани, да би на крају седмице поново забиљежили одређени пад. На седмичном нивоу приноси њемачких десетогодишњих обвезница су повећани за 11 базних поена, а приноси обвезница са роком доспијећа од 5 и 2 године повећани за 1 до 4 базна поена. Приноси италијанских обвезница краће рочности, такође нису забиљежили веће промјене, али је дошло до раста приноса обвезница средњег и дужег рока за 15 до 20 базних поена. На велике дневне промјене утицај су имале различите неизвјесности, па је тако у фокус инвеститора, поред проблема високе инфлације, дошла и могућност рецесије, у ишчекивању већих каматних стопа. Ова два фактора у комбинацији дјелују на промјењивост прогноза инвеститора о питању брзине и темпа повећања каматних стопа ЕЦБ. Такође, тема која доминира је забринутост о питању снабдијевања природног гаса у Европи, што је навело Немачку да предложи измјене закона којим би се Влади омогућило да се смањи производња из гасних постројења која се не сматрају битним за сигурност снабдијевања, с циљем уштеде горива. Почетком прошле седмице је објављен податак о првом трговинском дефициту Немачке

забиљеженом од 1991. године, који је у мају износио 1 милијарду EUR. Као разлог овако слабог податка наводе се растући трошкови са којима се компаније суочавају код увоза, као и слабија потражња за њиховим производима услед песимистичних економских изгледа. Поред тога, протекла седмица је обиљежена израженим падом курса EURUSD, што је утицало на то да се USD нађе на највећем нивоу у посљедњих скоро 20 година.

Крајем седмице појавила се непотврђена вијест да се не чини да је ЕЦБ толико сигурна да ће нова, најављена, кризна алатка бити спремна за сједницу УВ која се одржава 21. јула. Ова мјера се за сада назива „Заштитни механизам преноса“, те постоји још много детаља о којима се треба одлучити. Истовремено, гувернер Централне банке Француске је изјавио да ће иста вјероватно бити довољно велика и флексибилна, тако да у суштини неће бити потребе да се употрејеби.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ЈУЛ	-20,0	-26,4	-15,8
2.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	36,6%	36,3%	37,2%
3.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ЈУН	51,9	52,0	54,8
4.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	-0,3%	0,2%	4,0%
5.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	МАЈ	-1,265	-1,299	-1,272
6.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	МАЈ	1,6	-1,0	3,1
7.	Фабричке поруцбине – Њемачка (Г/Г)	МАЈ	-5,0%	-3,1%	-5,3%
8.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	МАЈ	-1,8%	-1,5%	-2,5%
9.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	МАЈ	0,3%	-0,4%	-0,6%
10.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	МАЈ	-	5,5%	6,8%
11.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	МАЈ	-	11,4%	7,1%
12.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	МАЈ	3,9%	3,4%	3,9%
13.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	МАЈ	3,3%	3,8%	2,3%
14.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	МАЈ	-	0,0%	-28,7%
15.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г)	МАЈ	-	3,2%	-4,8%
16.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	35,1%	26,3%
17.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	МАЈ	1,7%	2,2%	0,5%
18.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	10,0%	14,0%
19.	Однос дуга и БДП-а – Италија (квартално)	I квартал	-	9,0%	7,2%
20.	Стопа инфлације – Холандија	ЈУН	-	9,9%	10,2%
21.	Стопа инфлације – Грчка	ЈУН	-	11,6%	10,5%
22.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	ЈУН	-	-42.400	-99.500
23.	Стопа незапослености – Ирска	ЈУН	-	4,8%	4,7%

САД

Током протекле седмице је објављен записник са посљедњег састанка FOMC-а, у којем је истакнуто да је погоршана ситуација са инфлацијом у САД, те да су појачане забринутости колико је Фед у могућности да побољша ситуацију, а који је допринио да се званичници Феда усагласе око повећања каматних стопа, задржавајући чврсто исти став да је циљ да држе цијене под контролом. На основу објављених података прије сједнице, званичници су се сложили да су се краткорочни изгледи за инфлацију погоршали од састанка у мају, наводи се у записнику, оправдавајући могућност повећања референтне каматне стопе за 75 базних поена и преласка на „рестриктивну“ монетарну политику. С обзиром да је становништво под стресом због растућих цијена хране и гаса, а нема јасних доказа да су поступци Феда почели да заустављају најбржи раст инфлације у посљедњих 40 година, многи учесници су оцијенили да постоји значајан ризик да би се растућа инфлација могла укоријенити, уколико јавност почне да доводи у питање одлучност FOMC-а да прилагоди своју политику тренутној ситуацији. Записник је показао да званичници очекују повећање каматне стопе од 50 или 75 базних поена у јулу, уз значајан ризик од растуће инфлације.

Апрецијација USD настављена је током протекле седмице, па је курс EURUSD забиљежио нови најнижи ниво у посљедњих скоро 20 година.

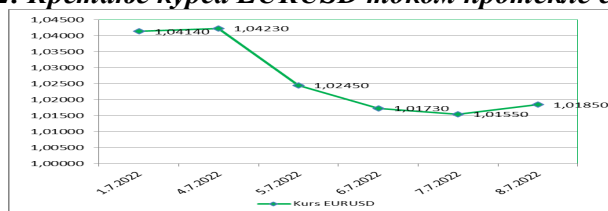
Гувернер Феда Waller је изјавио да би Фед требало да повећа каматну стопу за 75 базних поена на састанку који се одржава крајем мјесеца и навјероватније 50 базних поена на наредном састанку. Waller дефинитивно подржава повећање од 75 базних, па потом од 50 базних поена, након чега ће се тек моћи расправљати да ли треба повећати за 25 базних поена или уколико се инфлација не буде смањивала, треба размишљати шта даље учинити. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да очекује да ће економија САД наставити да расте и током ове године, чак у моменту док Фед нагло повећава каматне стопе, све како би смањили неприхватљиво високу стопу инфлације. Очекује се да ће предсједник Biden да најави укидање царина на поједине кинеске увозне производе, као и нова истраживања у вези с индустријским субвенцијама које би могле довести до већих царина у стратешким подручјима попут технологије и то све како би успорио растућу инфлацију у земљи каква није запажена деценијама.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Фабричке поруџбине	МАЈ	0,5%	1,6%	0,7%
2.	Поруџбине трајних добара (финал.)	МАЈ	0,7%	0,8%	0,4%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	1. јул	-	-5,4%	0,7%
4.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	ЈУН	51,6	52,7	53,4
5.	Композитни PMI индекс (финал.)	ЈУН	51,2	52,3	53,6
6.	Трговински биланс (у милијард. USD)	МАЈ	-84,7	-85,5	-86,7
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	2. јул	230.000	235.000	231.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених	25. јун	1.328.000	1.375.000	1.324.000
9.	Промјене бр. запослених у нефармер. сектору	ЈУН	265.000	372.000	384.000
10.	Промјене бр. запослених у прерађ. сектору	ЈУН	21.000	29.000	18.000
11.	Стопа незапослености	ЈУН	3,6%	3,6%	3,6%
12.	Велепродајне залихе (М/М) финал.	МАЈ	2,0%	-	2,3%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0414 на ниво од 1,0185.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Протекла седмица је у Великој Британији обиљежена оставком премијера Johnsona и појачаним тензијама унутар Владе ове земље. Прво су министар финансија и министар здравља у Влади Велике Британије поднијели оставке, што је изгледало као посљедњи ударац премијеру Johnsonu, након што се покушао извинити због посљедњег скандала везаног за његову администрацију. Министри Rishi Sunak и Sajid Javid су поднијели писмене оставке које су изгледале више као циљање на неспособност премијера Johnsona да води администрацију која дјелује према стандардима. Johnson је у сриједу поднио оставку на позицију премијера, након што је драматично изгубио подршку министара његове Владе, као и већине законодаваца Конзервативне партије. Ипак, истакао је да ће на овој позицији остати док се не изабере нови премијер. Након што је више од 50 министара у Влади поднијело оставку и након што су законодавци указали Johnsonu да мора да се повуче са ове позиције, Johnson је изјавио да је постало јасно да његова партија жели некога другог на позицији премијера те да је његова оставка “ексцентрична”. С друге стране, већ је у петак бивши министар финансија Sunak изјавио да се кандидује за позицију премијера гдје би замијенио Johnsona, свега три дана након што је помогао да се проведе низ оставки које су и

довеле до тога да Johnson поднесе оставку. Овом приликом Sunak је истакао да неко мора да се ухвати у коштац са ситуацијом и и донесе исправне одлуке, зато, како Sunak сматра, он је права особа да буде лидер Конзервативне партије и наредни премијер. Ипак, десет кандидата је формално објавило намјеру да се кандидују на позицију премијера, након што је министрица спољних послова Liz Truss најавила кандидатуру у недељу. Процес избора наредног лидера биће договорен на посебном састанку посланика торијеваца који ће се одржати данас. Том приликом ће се одлучити и о прагу за кандидате који могу да се појаве на бирачким листићима. Један високи посланик је истакао да је вјероватно да ће посланици затијевати подршку од барем 10% парламентарне странке (или 36 посланика) како би се појединац нашао на бирачком списку.

ВоЕ је јуче упозорила да су економски изгледи за Велику Британију и свијет од почетка године тмурнији, те је сугерисала банкама да појачају капиталне основе како би се осигурале да ће издржати кризне ударе. Међународне институције, попут ММФ-а и ОЕЦД-а истичу да је Велика Британија подложнија рецесији и упорно високој инфлацији више него остале западне економије које се боре са шоковима на тржишту енергије и добара. Главни економиста ВоЕ Pill је упозорио да ће економија Велике Британије значајно успорити у наредних неколико година те је поновио да преферише стабилан приступ раста каматних стопа. Уз инфлацију која се приближава двоцифреном броју економски раст брзо блиједи, а ВоЕ настоји да пронађе узани пут између ове двије силе како би потрошачке цијене вратила на циљани ниво од 2%.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI услужни сектор F	ЈУН	53,4	53,4
2.	PMI грађевински сектор F	ЈУН	55,0	52,6
3.	PMI композитни индекс F	ЈУН	53,1	53,1

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR док је депрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,86165 на ниво од 0,84639, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2095 на ниво од 1,2033.

ЈАПАН

Бивши јапански премијер Абе преминуо је у петак након атентата током предизборног скупа за парламентарне изборе у Нари. Овај шокантни чин није карактеристичан за Јапан у коме се ријетко дешавају убиства. Јапански премијер Кишида је том приликом изјавио да ће се предизборна кампања наставити према плану, те да је владајућа коалиција освојила већину на изборима одржаним за Горњи дом Парламента. Остварени резултати ће вјероватно ојачати позицију Кишиде, који је тражио чврсту побједу LDP како би ојачали власт и створили пут за “три златне године”, у којима се неће морати суочавати са још једним изборима. С обзиром на снажан утицај који је имао бивши премијер Абе на економско оживљавање и подршку прилагодљивој монетарној политици ВоЈ-а, смрт Абеа би могла имати велики утицај на јапанска тржишта у будућности. Очекује се да ће ВоЈ повећати прогнозу инфлације, уз задржавање ултраниских каматних стопа на састанку који се одржава 21. јула, како преносе извори, будући да страхови од рецесије у САД и растући трошкови инпута замагљују изгледе по крхки економски опоравак Јапана. У кварталном извјештају који ће бити приказан на наредном састанку ВоЈ ће вјероватно предвидјети да ће стопа инфлације премашти циљани ниво од 2% у текућој фискалној години која се завршава у марту 2023. године, у односу на садашњу прогнозу из априла од око 1,9%. Аналитичари сматрају да би таква ситуација дала оптимистичнији поглед на инфлаторна очекивања у поређењу са тренутном процјеном да она „углавном расте у краткорочном периоду“. Јапан је остао са неутрошеним буџетом у вриједности од око 22,4 билиона JPY (161,41 милијарди USD) из прошле фискалне године, за који аналитичари сматрају да би могао изазвати низ питања о начину на који се спроводе мјере подстицаја. Према мишљењу аналитичара, подаци до којих је дошло Министарство финансија, приликом обрачуна за посљедњу фискалну годину која се завршила у марту, би могло покренути питања о учинковитости спровођења снажних фискалних подстицаја.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарна база (Г/Г)	ЈУН	-	3,9%	4,6%
2.	PMI индекс услужног сектора (финал.)	ЈУН	-	54,0	52,6
3.	Композитни PMI индекс (финал.)	ЈУН	-	53,0	52,3
4.	Новчане зараде запослених (Г/Г)	МАЈ	1,5%	1,0%	1,3%
5.	Водећи индекс (прелим.)	МАЈ	101,5	101,4	102,9
6.	Коинцидирајући индекс (прелим.)	МАЈ	95,5	95,5	96,8
7.	Потрошња у домаћинствима (Г/Г)	МАЈ	2,1%	-0,5%	-1,7%
8.	Текући биланс (у милијардама ЈPY)	МАЈ	172,0	128,4	501,1
9.	Трговински биланс (у милијардама ЈPY)	МАЈ	-2.042,0	-1.951,2	-688,4
10.	Банкроти (Г/Г)	ЈУН	-	0,92%	11,0%

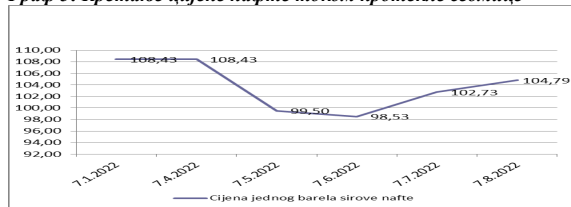
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 140,99 на ниво од 138,65. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 135,21 на ниво од 136,10.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у уторак цијена једног барела сирове нафте је износила 108,43 USD (104,12 EUR). Финансијско тржиште у САД је у понедељак било затворено због празника, тако је први радни дан био уторак. Почетком седмице аналитичари су истицали да је цијена под утицајима забринутости због глобалне рецесије која би се могла одразити на тражњу, али би уравнотежила понуду усред слабијег outputa ОПЕС+ земаља, немира у Либији и санкција уведених Русији. У сриједу је цијена нафте значајно смањена, преко 8% дневно, под утицајем забринутости око могуће глобалне рецесије која је имала снажнији ефекат на цијену нафте у односу на могуће проблеме око испоруке овог енергента. Генерални секретар ОПЕС-а Баркиндо је изјавио да је индустрија гаса и нафте „под опсадом“ због дугогодишњих слабих инвестиција, додајући да би се недостатак понуде могао ублажити уколико се допусти додатна понуда нафте од стране Ирана и Венецуеле.

До краја седмице фокус инвеститора је био на проблемима оскудне понуде нафте, али и неизвјесности око рецесије, те је цијена нафте биљежила постепени раст. Упркос постепеном расту, на затварању тржишта цијена нафте је забиљежила седмични пад за 3,36%. Централне банке широм свијета повећавају каматне стопе са циљем обуздавања инфлације чиме појачавају неизвјесности око раста трошкова позјамљивања који би могао имати негативан ефекат по привредни раст, док масивна тестирања и ширење заразе Ковид19 у Шангају ове седмице појачава страхове од поновног затварања економије, што би се такође одразило на цијену нафте. На затварању тржишта, у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 104,79 USD (102,89 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не носи одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.811,43 USD (1.739,42 EUR). Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију смањења, углавном због апрецијације долара и прилагођавања инвеститора одлукама монетарне политике Феда. Почетком седмице пад цијене злата није био изражен, јер су централне банке широм свијета повећале каматне стопе како би обуздале инфлацију, док јачају неизвјесности око економског раста, што се одражава и на цијену злата. Интересантна је вијест да Централна банка Зимбабвеа намјерава да 25. јула прода златне кованице јавности, као залиху вриједности, а са циљем да стабилизује вриједност домаће валуте и да понуди алтернативу америчком долару за којим постоји веома изражена тражња. Златници ће бити доступни јавности како у локалној валути тако и у доларима и осталим страним валутама по преовлађујућој цијени злата на глобалном тржишту и цијени производње, истакао је гувернер John Mangudya. У уторак је цијена злата наставила да се смањује те се једна унца нашла испод 1.800 долара, под утицајем снажне апрецијације долара која је смањила тражњу за активом која не носи камату, као што је злато. Како је долар апрецирао тако је злато постало мање атрактивно као инвестиција за иностране купце, а снажан долар је постао преферирана валута за инвеститоре који су забринути за потенцијалну рецесију. До краја седмице настављен је благи пад цијене те је на седмичном нивоу цијена злата забиљежила пад од 3,81%, што је четврти седмични пад цијене заредом. На цијену злата утичу очекивања инвеститора око будућих корака монетарне политике и њеног утицаја на економски раст. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.742,48 USD (1.710,83 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

